

שלום רוב

פר' תרומה

**איתא** במדרש רבה פרשת תרומה כתיב, "ועשו לי מקדש" וכו' משל למלך שהיתה לו בת יחידה בא אחד וקדשה ובקש רשות מאביה לשוב לארצו עם הכלה. אמר לו אבי הכלה, "בתי שנתתי לך יחידית היא, לפרוש ממנה איני יכול, לומר לך אל תמלה איני יכול, אלא עשה לי טובה אחת שבכל מקום שאתה הולך קיטון אחד עשה לי שאוכל לבא לדור שם כל זמן שארצה שאין אני יכול לפרוש ממנה". כך אמר הקב"ה לכלל ישראל, "נתתי לכם את התורה, לפרוש הימנה איני יכול, לומר לכם אל תמלוה איני יכול, אלא בכל מקום שאתם הולכים בית אחד עשו לי שאדור תמיד בתוכו שנאמר ועשו לי מקדש". **איתא בחז"ל** דבית של כל אחד מכלל ישראל נקרא מקדש // מעט, ולפיכך צריכין ליוהר שיהא אותו בית מקום ראוי להשראת השכינה.

1  
מכאן  
כ"ל הפסוק

**בתורתנו** הקדושה כתיב, "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה". ורש"י הביא מדרש, "לתקן לו בית תלמוד" עב"ל. יעקב אבינו לימד לדורות הבאים שבכל הליכותיו של אדם בעולם, צריך קודם כל לקבוע מקום וזמן ללימוד התורה. כל התן שמתחיל לבנות בית צריך להשהי' כל כוחותיו לקבוע עתים לתורה. בית שבנוי על בנין של תורה, על אבנים של קדושה וטהרה, יכול להתקיים. אבל בית שאין בו תורה ח"ו הוא בנין שעומד על יסוד רפוי שהוא סכנה לכל הדורים בו.

**המקדש - 'סולם' המקשר שמים וארץ**

ועשו לי מקדש (כה, ח)

2  
תפארת  
של  
ה' ע"פ

1 | בית המקדש היה גשר, סולם, שקישר בין "השמים שמים לה" ל"והארץ נתן לבני אדם", בין עולם הקדושה השמימי לעולם החולין שלנו, והיה זה מקום מופלא עד מאוד!

מצד אחד, אדם שנכנס לביהמ"ק, יכול היה לחשוב שהוא נמצא בעולם שכולו חול. אם היינו מצלמים את הנעשה בביהמ"ק, מה היינו רואים? כהנים מסתובבים עד ארכובותיהם בתוך דם, שלוליות של דם. רצים, זורקים דם ע"ג המזבח, אוכלים כמות נכבדה של בשר בסעודה אחת וכו' [אני הרבה פעמים חושב על כך בליל פסח, בשעה שכולנו מסובים ליד שולחן הסדר ואוכלים בבהילות את ה'כזיתים' של המצה, אם איזה גוי עובר ליד החלון ומביט פנימה, מה היה רואה? במבט הפשוט זהו עולם של חולין].

11 | מצד שני, בתוך ביהמ"ק עצמו היו תופעות שכל אחד שראה אותן הבין שהמקדש לאו מהאי עלמא הוא.

עשרה נסים היו שם באופן תמידי. ובקודש הקדשים עמד הארון, ואמרו חז"ל: "מקום ארון אינו מן המדה" (מגילה י ע"ב). כלומר, רוחב הארון היה שתיים וחצי אמות, וקה"ק רוחבו היה עשרים אמה. אם היה נכנס לשם אדם עם 'מטר' ומתחיל למדוד, היה רואה שמצדו האחד של הארון יש עשר אמה וגם מהצד שני עשר אמה. והיכן 'עלמנו' שתיים וחצי האמות של רוחב הארון? - "מקום ארון אינו מן המדה!" בית המקדש היה מקום שלא מהאי עלמא, פשוטו כמשמעו! אמנם, בית המקדש היה סולם שמצד אחד היתה לו נעימה בעולם של הקדושה, בעולם שלמעלה מהאי עלמא, ומצד שני היתה לו נעימה גם בעולם החולין שבו אנו חיים.

16

21

אם ביהמ"ק היה מקום שכולו שמים, כולו נס, מקום של מלאכים, שרפים ואופנים - לא היתה בו שום שייכות ותועלת לעולמנו, כי אדם כמונו לא יכול היה להיכנס לשם ולקבל את התועלת הרצויה.

3

בכניסתו לביהמ"ק, אם כן, היה הנכנס רואה לפניו כהנים, לויים וישראלים, לא יותר. אך ככל שהיה נכנס פנימה יותר ויותר, היה כביכול מטפס בסולם הקדושה, עד שהיה מגיע אל הנעיצה והחיבור של ביהמ"ק לעולם הקדושה שבשמים - קודש הקדשים!

בענין זה מצינו לשון מופלאה בחז"ל (ויק"ר פכ"א, יב): "וכל אדם לא יהיה באהל מועד' וכו', אמר ר' אבהו: וכהן גדול לא אדם היה?! אלא כההוא דאמר ר' פנחס, בשעה שהיה רוח הקודש שרוי עליו היו פניו בוערות כלפידים, הדא הוא דכתיב 'כי שפתי כהן ישמרו דעת וגו' כי מלאך ה' צבאות הוא".

ביום כיפור, בשעה שהכהן גדול היה נכנס לבית קדשי הקדשים לכפר על עם ישראל, אסור היה לאף אדם להיות שם! ומה עם הכהן גדול בעצמו? גם הוא לא היה שם, הוא הפך להיות מלאך!

בית המקדש היה סולם שתחילתו בארץ וסופו בשמים, היתה לו נעיצה בעולם החולין מצד אחד, ומצד שני נעיצה בקדושה האינסופית שבשמים.

6

5) כהן גדול קימת הכהונה

א) מצות עשה לעשות בית ליי מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות וחוגגין אליו שלש פעמים בשנה שני ועשו לי מקדש וכבר נתפרש בתורה משכן שעשה משה רבינו. והיה לפי שעה שני כי לא באתם עד עתה וגו' :

והמצוה העשרים היא שצונו לבנות בית עבודה. בו יהיה ההקרבה והבערת האש תמיד ואליו יהיה ההליכה והעליה לרגל והקבוץ בכל שנה כמו שיתבאר (מ"ט כ"ט לט מו נכ"ד פ"ג ו"ח פ"ט ק"ו) והוא אמרו יתעלה (ר"פ מרומי) ועשו לי מקדש. ולשון ספרי (ל"ט י"ג י"ח וס"ה כ) שלש מצות נצטוו ישראל בשעת כניסתן לארץ למנות להם מלך (מ" קעג) ולבנות להם בית הבחירה ולהכרית זרעו שלעמלק (מ" קפח). הנה התבאר שבני בית הבחירה מצוה בפני עצמה. וכבר בארנו (ר"ט ט"ז ב) שזה הכלל הוא כולל חלקים ושהמנורה והשלחן והמזבח וזולתם כלם הם מחלקי המקדש והכל ייקרא מקדש וכבר ייחד הציווי בכל חלק וחלק.

כהן גדול 24

6) כהן גדול קימת הכהונה

7. כאשר דבר השם עם ישראל פנים בפנים עשרות הדברות, וצוה אותם על ידי משה קצת מצות שהם כמו אבות למצותיה של תורה. כאשר הנהיגו רבותינו עם הגרים שבאים להתיהד, וישראל קבלו עליהם לעשות כל מה שיצונו על ידו של משה וזכרת עמם ברית על כל זה. מעתה הנה הם לו לעם והוא להם לאלהים. כאשר התנה עמם מתחלה, ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה, ואמר ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, והנה הם קדושים ראויים שיהיה בהם מקדש להשרות שכינתו ביניהם ולכן צוה תחלה על דבר המשכן שיהיה לו בית בתוכם מקודש לשמו ושם ידבר עם משה ויצוה את בני ישראל והנה עקר החפץ הוא במשכן מקום מנוחת השכינה שהוא הארון כמו שאמר ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת, על כן הקדים הארון והכפרת בכאן כי הוא מוקדם במעלה וסמך לארון השלחן והמנורה שהם כלים כמוהו ויורו על ענין המשכן שבעבורם נעשה. אבל משה הקדים בפרשת ויקהל את המשכן את אהלו ואת מכסהו, וכן עשה בצלאל לפי שהוא הראוי לקדם במעשה. וסוד המשכן הוא שיהיה הכבוד אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר, וכמו שנאמר שם וישכן כבוד ה' על הר סיני, וכתיב הן הראנו ה' אלהינו את כבודו ואת גדלו, כן כתוב במשכן וכבוד ה' מלא את המשכן, והזכיר במשכן שני פעמים, וכבוד ה' מלא את המשכן כנגד את כבודו ואת גדלו, והיה במשכן תמיד עם ישראל הכבוד שנראה להם בהר סיני, ובבא משה היה אליו הדבור אשר נדבר לו בהר סיני, וכמו שאמר במתן תורה, מן השמים השמיעך את קולו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה, כך במשכן כתיב וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת מבין שני הכרובים וידבר אליו, ונכפל וידבר אליו, להגיד מה שאמרו בקבלה שהיה הקול בא מן השמים אל משה

2

8 רחלן (וכו' רב)

וכן הטעם אצלי

במה שרבותינו קורין לשון התורה לשון הקדש<sup>31</sup> שהוא מפני שדברי התורה והנבואות וכל דברי קדושה כלם בלשון ההוא נאמרו, והנה הוא הלשון שהקב"ה יתעלה שמו מדבר בו עם נביאיו ועם עדתו, אנכי ולא יהיה לך ושאר דברות התורה והנבואה, ובו נקרא בשמותיו הקדושים<sup>32</sup>, אל אלהים צבאות ושדי וי"ד ה"א והשם הגדול המיוחד, ובו ברא עולמו<sup>33</sup>. וקרא שמות שמים ארץ וכל אשר בס, ומלאכיו וכל צבאיו לכלם בשם יקרא<sup>34</sup> מיכאל וגבריאל בלשון ההוא, ובו קרא שמות לקדושים אשר בארץ<sup>35</sup>, אברהם יצחק ויעקב<sup>36</sup> ושלמה<sup>37</sup> וזולתם. והרב אמר במורה הנבוכים<sup>38</sup> אל תחשוב שנקרא לשוננו לשון הקדש לגאותינו<sup>39</sup> או לטעותינו, אבל הוא בדין כי זאת<sup>40</sup> הלשון קדושה לא ימצאו בו שמות לאבר הבעילה בזכר או בנקבה, ולא לטפה ולשתן ולצואה רק בכנוי, ואל יטעה איתך שגל<sup>41</sup>, כי הוא שם אשה המזומנת למשכב, ואמר ישגלנה על פי מה שנכתב עליו<sup>42</sup>, ופירושו יקח אשה לפילגש. והנה אין צורך לטעם הזה, כי הדבר ברור שהלשון קדש קדשים הוא כמו שפירשתי, והטעם שהזכיר על דעתי איננו אמת כי מה שיכנו ישגלנה ישכבנה, יורה כי משגל שם עצם לבעילה, וכן יכנו לאכול את חוריהם<sup>43</sup>, כי הוא שם מגונה, ואם מפני טעמו של הרב היו קורים לו לשון נקיה, כענין ששנינו<sup>44</sup> עד שיקיף זקן התחתון ולא העליון אלא שדברו חכמים בלשון נקיה, ואמרו<sup>45</sup> כי אם הלחם אשר הוא אוכל<sup>46</sup> לשון נקי, וכן במקומות רבים, ופי' הכתוב כי השקל עשרים גרה של כסף, ותרגם אנקלוס מעין<sup>47</sup>, כי הגרה אצלו שם למטבע הנקרא בארמית מעה, וכן תרגם יונתן בן

מצות בנין בית הבחירה

(א) לבנות בית לשם ה', כלומר שנהיה מקריבים שם קרבנותינו אליו, ושם תהיה העליה לרגל וקיבוץ כל ישראל בכל שנה, שנאמר נשמות כ"ה, ח"ן ועשו לי מקדש<sup>48</sup>. וזאת המצוה כוללת עמה הכלים הצריכים בבית אל העבודה, כגון המנורה והשלחן והמזבח וכל שאר הכלים כולם.

9 פה"ח  
קרא (כ"ג)

ס"ב א מנזר הוא שדרן היורה הוא הסעולות הסיקות אשר נאמרו בפי הרבינו והם מהסעולות הממועלות שפי עבדים יקרא האדם לנפשו חכמה השוכה ויורה מנהגו סוג עם בני אדם והוא אמרו חכמה ונשמה והחכמה לו מן האדם: א"ל אמר שדרן ליהרר בחכמה שישכב בה שיהיה חכם ויחזיק בשם הרגל ויחזיק בשם הקדש כמטה שהחכמה לך ומחלה שיהיה נדולה כחולה ויעלה ויעלה השם וסם סיבת זה שאין לחם ודע מן שכן של מלוא ויורה זה הענין כלל אומר וזה שכתובה כולם חכמה מלת ע"ה וממנה מלת לא תעשה ויחזיק מלת לא תעשה וזה המעשה כולם חכמה מלת

אבני שהם וגו'. לל"ד למה כ' אבני שהם ואבני מלואים בסדר אחר כל ה"א מינים ומקראו היה לו לסדרם קודם והם וכסף כי הם מעולים מהם אלו כי לל"ד שמינו כל הזרך למשכן ותמלא שאלמו ז"ל שהקפיד ה' על זה והסדר כי הם למטה מכלם ומהטעם עלמו שהם באחרונה והבן.

10 מוסר אלקים

בכל המצוות שנצטוו ישראל, לא נאמר בהן מצות השתחואה להשי"ת. מלבד במצוה אחת, היא מצות הבאת בכורים שנאמר בה השתחווה. וטעם הדבר נראה משום שיש במצוה זו נדיבות לב רבה של האדם, שנותן ראשית פרי עמלו וטרח בו כל השנה בחרישה סיקן זיבול וזריעה וכל עבודות הפרך שבשדה, ומראשית החביבה של פרי עמלו זה, הוא נותן את המובחר והמעולה (מנחות פד א' וירושלמי פ"א בכורים) ואעפ"י שאין שעור לבכורי מן התורה, מ"מ כרוכה היא המצוה בנדיבות לב ובמסירות גדולה לעבודת הבורא ומצותו ית', ועי"ז הוא זוכה למעלת השתחווה להקב"ה, אשר בה בא לידי ביטוי התפשטות הגשמיות כאומר שאינו תופס מקום בעולם כלל, ומוסר נפשו וגופו לשמים.

שהנשיאים הביאו אותם באחרונה כשאלו שהביאו ישראל כל אות אחת מהם והנשיאים כ' לזה סדרם ה' באחרונה לומר עוד נראה לומר ע"פ מה שאמרו בזמא"פ ב"א לו שבגדי כהונה מותרים ליהנות מהם ומשמע שאין מועילין בהם ושוב ראיתי לרמב"ם ש"כ בן כס"ה מהלכות מעילה ולפ"ז בגדי כהונה אינם בהשוא"פ עם כלי המשכן ועבודתו שכולן קדושת למעלה מבגדי כהונה ומועילין בהם ומעטת בדיון הוא לסדר באחרונה אבני שהם ולאבני מלואים אחר כל ה"א דברים לל"ד שכל ה"א דברים כולם הם לזרכי המשכן ועבודתו מש"כ האבנים שאינם אלא לבגדי כהונה והגם שבה"א דברים יש ג"כ בקמת מהם שהם לזרכי בגדי כהונה אעפ"כ אין לך מין ומין מה"א שאין לו לזרכי משכן ועבודתו מש"כ האבנים שאינם אלא לבגדים לזכר נראה ע"פ דבריהם ז"ל שאמרו בזמא"פ שהענינים היו מביאים בלא עורר ויגיעה ולא חסרון א"כ משולחן גבוה היו מביאים בלא עורר ויגיעה ולא חסרון כים אשר ע"כ סדר נדבכם אחר כל הנדבות שמביאין מניסם וע"י עורר:

אם בחוקותי תלכו. (כ"ו ג)

12 חת ח"ח  
התורה הוא העמל, ועליו נצטוינו.

והנה בכרכות כ"ה ב' ואנו אומרים זה בסיום מסכת. אנו עמלים והם עמלים, אנו עמלים ומקבלים שכר, הם עמלים ואינם מקבלים שכר. אשר לכאורה צריכים הדברים באור. כלום ראית מימך חייט תופר בגד או סנדלר — מנעלים ואינם משתלמים? או כלום אפשר הדבר, שאדם אשר יגע ועמל באיזה עסק או מלאכת חברו ולא יבוא על שכרו? אבל הענין הוא כך. בנוהג שבעולם, מי ששכר פועל לתפור לו בגד או מנעלים, והפועל יעמול בזיעת אפיים כל היום וכל הלילה ולא יתפור את הבגד או המנעלים, כלום יקבל שכרו? הלא לשוטה יחשב, אם יבקש, כי הלא הבעה"ב אל הבגד עיניו נשואות, ואם לא השלים מלאכתו, אף אם יעמול שבוע שלם לא ישלם לו, כי לא עבוד העמל הוא מקבל שכר, אלא על המעשה, ועמל בלי מעשה אין בו תועלת.

לא כן הוא הדבר בלמוד התורה. אנו נצטוינו לעמול בתורה, ככתוב אם בחוקותי תלכו, וכפרוש רבותינו ז"ל, שעל היגיעה הדברים אמורים, ואף אם לא יבין הענין לאשורו, כמו שאמרו ז"ל, גיטין מ"ג א', אין אדם עומד על ד"ת אלא א"כ נכשל תחלה, עכ"ז הוא מקבל שכר על העמל ואף אם המלאכה לא נעשתה. וזו היא כונת המאמר, אנו "עמלים" ומקבלים שכר, והם "עמלים" ואינם מקבלים שכר על העמל אלא על המלאכה (א).

כה, טו בטבעות הארון יהיו הכרים לא יסורו ממנו.

1 ואמרו ז"ל (יומא עב, א): המסיר בדי ארון לוקה. והנה במזבח כתיב (להלן כו, ז) "והיו הבדים... בשאת אותו", וכן בשלחן (כה, ח), מה שאין כן בארון, הבדים הם קבועים בו תמיד — הלא דבר הוא! ונראה על פי מדרש שהארון רומז לכתר תורה שהוא

14

תורה

מונח לכל הרוצה ליקח. והנה התלמיד חכם צריך סעד לתומכו שיהא עשיר מטיל מלאי לכיסו וכתודוס איש רומי<sup>2</sup>, ובזה תורתו מתקיימת. וכן אמרו ז"ל גם על הארון ביומא דף עב, ב: כתוב (דברים י, א) "ועשית לך ארון עץ" וכתוב (שמות כה, י) "ועשו ארון עצי שטים", מכאן לתלמיד חכם שבני עירו מצויין לעשות לו מלאכתו. ולזה באו הבדים, שלעולם הבדים הם המחזיקים בה — הם הסומכים די התלמיד חכם, שהוא הארון לעדות ה' ותורתיו, ומהראוי שיהיו תמיד אוחזים בארון הברית "לא יסורו ממנו". וכמו שהפליגו תנ"ל בירושלמי פרק ז' דסוטה (הלכה ד'): לא למד, ולא לימד לא שמר ולא עשה ולא היתה בידו להחזיק (והחזיק, הרי זה בכלל "ברוך") לכן באו הבדים קבועים בו תמיד [ומצאתי באלשיך<sup>3</sup>]. ועל דרך המושכל, הנה נודע שיטת הרמב"ם דצריך להדליק הנרות גם ביום שזוה בכלל הטבת הנרות לדידיה<sup>4</sup>. ושיטתו מושכלת, דכמו שאמרו ז"ל (שבת כב, ב): "וכי לאורה

16 הוא צריך (אלא עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל)". ולהראות כי הוא אין צריך להאור, רק שזוה חוק דתי הוצרך להדליק גם ביום, כמו שההדלקה ביום אינו להאיר כן להדלקה בלילה, שלשניהם ענין אחד. כן הארון שהוא נושא את נושאו [סוטה לה, א], ואין הבדים לשאת אותו — שהוא נושא את עצמו. כי הוא משכן כבוד הנושא העולמים. לכן צוה כי הבדים בל יסורו ממנו, להורות כמי שאין ענין להבדים בעת היותו מונח באוהל מועד, ככה בשעה שנושאים אותו על הכתף אין זה ענין הנצרך להכבד הנושא כביכול לכן לא יסורו הבדים ממנו תמיד, כמו שהנרות דולקים תמיד. ודר"ק.

ויצו את העם לאמר כראותכם את ארון ברית ה' אלקיכם והכהנים ליום נשאים אותו ואתם תסעו ממקומכם והלכתם אחריו.

לכתם אחריו. כל זמן שהיו ישראל במדבר, חיייהם היה בעיקר רוחני, להם מן השמים, מן הבהר, בגדים: "שמלתך לא בלתה מעליך"<sup>5</sup>, כשהתחיל להכנס לארץ ישראל התחיל בעבודה טבעית, וזרעה קצירה וכיוצא אותם השי"ת: "כראותכם את ארון ברית ה' והלכתם אחריו" הארון, אף שהוא בנוי כולו מיסודות חומריות, בכל זאת: הארון נושא נושאו<sup>6</sup>, מקום הארון אינו מן המדה<sup>7</sup>, היינו, התחברות הטבע עם למעלה מן הטבע, שאמר להם יהושע: "והלכתם אחריו", כן תהיה הנהגתכם בארץ.

15

לקוטי שיהות, שלח

1. המורה על צללל בטעם משפט הארון להביא את הבדים בחזון שיהא רחוק לנשוא. וכן כתיב במזבח החיטון והנזב את בניו בטבעות. מש"כ בשלחן ובמזבח הפנימי לא כתיב אלא עשית הבדים ועטבות ולא הכהנה. וכן בטעם כתיב בחזון ובמזבח פ' שקולי בטעם הכהן האשכנזי כתיב את ארון העדות ואת בניו את מזבח הנחשת את בניו. ובשלחן ובמזבח הפנימי לא כתיב סגנית בניו. והיינו משום דבשני כלים אלו היו הבדים עם הבנים. ולהלן יבואר עוד שששלחן ובמזבח הפנימי לא היה אפשר להביא הבדים אלא בטעם נשוא. אמנם בטעם הדבר נראה דכא להביד לנו דכח החזון שהוא החזון וכח מזבח החיטון שהוא עבודה נשאים בכל דור ודור ממוקם למקום הדין שישלח גולים. וע' מש"כ בס' דברים י' ח' כפי המקדש נשאת את ארון ברית ה' וחספה במקום עבודה כידוע. מש"כ השלחן שבו כח נולוכת ישאלו ומזבח הפנימי שבו כח כהונה כידוע וצ"ע ומה דע"כ שלשה זריזים הן על מזבח זכח השלחן ונשאו של שלחן זכח דוד ונשאו. ושני כחות אלו אינם אלא כשישראל על מקומם בא"י והכלים השמשיים הארון. זריז הכתוב אשר צללל יביא בחזון שיהא משני הלכות נכוח כראוי למש"כ מש"כ בס' שקולי בני הקטן כתיב ויש את הבדים על הארון:

16

חזון

כח

17

והיו הכרבים... ופניהם איש אל אחיו (כה, כ)

כיצד הן עומדין [הכרובים] רבי יוחנן ור' אלעזר, חד אמר: פניהם איש אל אחיו, וחד אמר: פניהם לבית. ולמ"ד פניהם איש אל אחיו, הא כתיב ופניהם לביתך לא קשיא: כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, כאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום. ולמ"ד פניהם לבית, הא כתיב ופניהם איש אל אחיו: המצדדי אצדודי ב"ב צט ע"א

לכרובים שעמדו בקודש הקדשים היו מצבים שונים: בזמן שישראל עושים רצונו של מקום היו "פניהם איש אל אחיו" - פנים אל פנים, ובזמן שאין עושים רצונו של מקום, מצבם היה "דמצדדי אצדודי" - פונים הצידה.

מה הכוונה 'פנים אל פנים'?

משל למה הדבר דומה? אדם נכנס הביתה וידיו עמוסות בחבילות. "חזרתי עם קניות", הוא מודיע. לאשתו. האשה מפטירה כלפיו סתמית "תודה", ומנחה אותו היכן לשים כל דבר. כל זה עד שהוא מוציא מהסל זר פרחים! משאומר הוא לאשתו "הבאתי פרחים", היא לא אומרת לו "תשים באגרטל" וכו', היא מסתכלת עליו. זהו מצב של "פנים אל פנים" - ביטוי של שייכות, של אהבה.

כשיהודי עוסק במעשה מצוה, צריכה להיות כוונתו לשמים. פניו אל מול פני ה', לבו ופיו מרוכזים להשי"ת.

יהודי קם בבוקר ומיד הודיה בפיו: "מודה אני לפניך". ההרגשה הראשונה שלו היא "לפניך". הוא נגש לכיור ונוטל ידיו ומברך "ברוך אתה ה'", שם שמים בלשון "נוכח". הוא מנקה ומטהר את גופו ומרגיש בחוש שזכה לבריאות ע"י "אשר יצר את האדם בחכמה". כך כל מעשיו מכוונים ומיושרים כלפי פניו של הקב"ה.

אבל אם יוצא יהודי מביתו לבית הכנסת, עטור בטלית ותפילין, ועיניו נמשכות לכותרת של העיתון שבתביבת הדואר, הרי שפניו אינו מיושרות להקב"ה, פניו אינן לתפילה, הוא פוזל הצידה, הוא קילקל את פני הכרובים מ"פנים אל

פנים" ל"אצדודי", ונמצא שאינו מכוון אל מול פני השכינה. אין זו עבירה, אבל זוהי החטאת המטרה העיקרית.

הקב"ה כביכול קורא לכל מי שסובב פניו לצדדים - שוב נא אלי! היה מחדש, עם הפנים אלי! ע"י חידוש ההכרה וההשקפה, ע"י חידוש הידידות והאהבה, מסתובב האדם ויוצר שייכות אמיתית עם הקב"ה. צורת החיים משתנה להיות מיושרת אל מול פני ה'. כי החידוש של התורה והיהדות אינו מתבטא רק בעשיית רצון המלך, אלא בשייכות של פנים אל פנים עם המלך.

18

pe

6

6

21

26

5